

CVK – en tvärvetenskaplig väg till förbättrad hörsel

Att höra är att uppleva.

Utan hörsel skulle inte musikens värld finnas, inte fåglarnas sång, havets brus och motorernas dån.

Att höra och tala är kommunikationens kärna.

Begränsning av hörselförmågan är ett handikapp, en begränsning av livskvaliteten.

Uppfattningsförmågan av ljud har en rad variabler. Ljudets väg till slutstationen i hörselcentrum i hjärnan är komplicerad. Vi kan med teknikens hjälp samtala över hav och kontinenter utan egentligt märkbar tidsförskjutning. Men några centimetrar fram till hjärncentrum är helt avgörande.

Problemet hörselnedsättning och kommunikation har hittills inte praktiskt kunnat bearbetas i tillräcklig omfattning. Området har dels varit föga spektakulärt, dels är verksamheten splittrad över många specialiteter och saknar en övergripande och sammanhållande ledning.

Överbryggar gränser

På initiativ av Tore Lundborg och under ordförandeskap av Ilmari Pyykkö har därför bildats Centrum för kommunikationsvetenskap, CKV. Detta forum

avser överbrygga specialitetsgränser, initiera och möjliggöra ett fördjupat samarbete mellan ett tjugotal tvärvetenskapliga representanter från kliniker, institutioner och andra intressenter för medicinska, teknologiska och humanistiska vetenskaper.

Lika nödvändigt som att angripa hörselproblematiken tvärvetenskapligt är det att genom CKV etablera ett forum för diskussion, samordning, kontaktfördjupning med olika intressegrupper: akademiska, industriforsknings skolor inom det biomedicinska området, sociala institutioner, intresseföreningar inom hörselvården, försäkringsbolag m fl som kan bli stödande part för Centrum för kommunikationsvetenskap. Syftet är att fortsättningsvis skapa en stiftelse med riksmarskalken, professor Gunnar Brodin som ordförande.

Centrum för kommunikationsvetenskap är en innovation med ovanliga och betydande förutsättningar att framgångsrikt vidga kunskapen om, och möjligheten till, begränsning av ett av de mest vanligaste handikappen, hörselnedsättning.

Detta avser CKV främst realisera på fyra olika vägar, avseende:

1. hörapparater och kommunikationsinstrument,
2. identifikation av grupper med särskilt vulnerabla hörselorgan i innerörat och söka finna behandlingsvägar,
3. balanserad träning av ljud och ljudnivåer,
4. rubbningar i tal och språkutveckling vid olika grader av centrala hjärnförändringar.

Svensk vetenskap inom dessa områden har en framskjuten plats internationellt. Det betyder i dagens forskning den nödvändiga närkommunikationen med världens övriga forskningscentra.

Genom sin stiftelseform öppnar Centrum för kommunikationsvetenskap möjligheten till engagemang också för en bred allmänhet. Forskning är kostnadskrävande och forskningen kring denna form av handikapp är inget undantag. Varje insats är ett led i möjligheten att vidga livskvaliteten för en stor och växande grupp av människor.

Kan någon motstå den uppgiften?

Matts Halldin
Tore Lundborg
f d klinikefver,
Södersjukhuset,
Stockholm

Varför är just 30 specialiteter det ideala?

I Läkartidningen nr 47/97 refererar Kristina Johnson en skrivelse från Socialstyrelsen angående ansökan om specialiststatus för kärnkirurgi. I artikeln hänvisas till en EU-kartläggning där man redovisat ca 250 specialitetsbenämningar. Därefter sägs att »det finns en uppslutning kring principen att det ideala antalet ligger runt 30 specialiteter». Sverige har idag 62 specialiteter och toppar statistiken inom EU, vilket Socialstyrelsen anser vara otillfredsställande.

Frågor

Följande frågor vill jag ställa till Läkarorganisationerna, Socialstyrelsen och Landstingsförbundet:

På vilka grunder har man bedömt att

just 30 specialiteter skulle vara det ideala antalet?

Ur vilken aspekt är detta »idealt»?

Hur vet man att det finns en »uppslutning» kring denna princip?

I Finland håller man för närvarande på att halvera antalet specialiteter från 92 till 46. Är något liknande på gång i Sverige?

Jag utgår från att ett eventuellt förslag till omorganisation av specialitetssystemet kommer att föregås av ett brett remissförfarande inom Läkaresällskapets sektioner och Läkarförbundets specialitetsföreningar och att arbetet kommer att bedrivas i enlighet med

SBU:s målsättning om »evidensbaserad omorganisation».

Gunnar Akner
biträdande överläkare, med dr,
Stockholm

Replik: En genomgång av målbeskrivningar är nyligen gjord och stadfäst av Socialstyrelsen. Det finns därför ingen anledning att i nuläget ändra på dessa. Diskussionen som Gunnar Akner refererar till förs kontinuerligt och det är självklart så att alla berörda i så fall kommer att involveras.

Nina Rehnqvist
överdirektör,
Socialstyrelsen